

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. כל תלמיד חכם שמורה הלכה ובא אם קודם מעשה אמרה שומעין לו ואם לאו אין שומעין לו.....1
- ב. אף גר שנשא גיורת בתו כשרה לכהונה.....2
- ג. בעמוני שנשא בת ישראל ... בת גר עמוני ובת מצרי שני ... כשרה.....2

דף עז.

א. כל תלמיד חכם שמורה הלכה ובא אם קודם מעשה אמרה שומעין לו ואם לאו אין שומעין לו

תלמיד חכם¹ שאמר דבר הלכה בדבר הנוגע לו אישית², אם אמרה קודם מעשה, שומעין לו גם עכשיו בשעת מעשה למרות שנוגע לו בעת אישית, ואם לא אמרה קודם המעשה י"א³ שאין שומעין לו כלל כשם שאינו נאמן על עצמו כך אינו נאמן ביחס לאחרים. וי"א⁴ שאינו נאמן על עצמו אך נאמן כלפי אחרים.

ואם אומר⁵ דבר הלכה בשם חכם שחי עדיין בשעת המעשה, סומכים עליו. שמכיון שניתן לברור מדייק היטב⁶ ואין לחשוש.

¹ שו"ע נו"כ יו"ד רמב לו

² עיין ברכי יוסף שם ס"ק לט שהביא מראשון לציון שהקשה על תוס' שכתבו דוקא בנוגע לדידה וכתב "יותר נראה דאפילו אינו נוגע לדידה, אם אחר שהורה ובא לומר לחזק הוראתו שכך הוא מקובל הו"ל כנוגע לו הענין ואינו נאמן, הגם דמה שהורה הוא לזולת. ודברי התוספות צ"ע. עכ"ל" והברכ"י יישב דעת התוס' אך כתב "ונדון זה שכתב הרב הנזכר, אם הוראתו שהורה לזולתו רבו עליה, ערו עד היסוד בה, אף הוא ביטל את המעוררין באומרו כי קבלה בידו, אפשר דגם התוספות מודו דנוגע בדבר מקרי, וכסברת הרב הנזכר. ודוק היטב".

³ מדויק מהלבוש שם וכך הבין הט"ז את דעתו

⁴ ט"ז שם ס"ק כא

⁵ ט"ז שם

⁶ וכתב ג"י שבתוס' הקשו ע"ז וכי ה"ו יחדו לת"ח שישקר אלא שיאמר בדדמי שסבור שכן קיבל מרבו אבל כשרבו קיים דייק ולא אמר בדדמי. ביאור הגר"א שם פה. אך רש"י (ד"ה דהא ע"ש) כתב בטעם הדבר דחיישינן ליה דילמא משקר ואזיל לטעמיה, שפירש פרק כיצד מברכין דף מ"ג, אהיה דרב פפא דאמר משם רבא הלכה כבית הלל ולא היא, ופירש"י דמפני הבושה השמיט עצמו בכך. אלמא דוימנין דמשקר. ואתיא כפירושו דהבא. ברכ"י שם מ

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

אם יש ת"ח נוסף שאומר כדבריו ואומר אני ופלוני קבלנו הלכה זו מפלוני שומעין לו.⁷

ודוקא בדבר שאמר כך קבלתי, אבל אם אומר דבר מסברת עצמו ומראה פנים לדבריו והוא דבר נראה ונכון שמוכן טעם סברתו ואין צריך לסמוך עליו⁸, אף שהוא סותם דבריו⁹, שומעין לו לגבי אחרים, ואין שומעין לו ביחס לעצמו, שחוששים שמא מטעה אותנו ומדמה דברים שאינן דומין לזה לזה ואין אדם רואה חובה לעצמו. אבל אם הוא דבר פשוט ונכון בש"ס או בפוסקים¹⁰, שומעין לו אפילו לגבי עצמו.

ב. אף גר שנשא גיורת בתו כשרה לכהונה

כבר התבאר לעיל דף נו. שגיורת שנתגיירה כשהיא מבת שלש שנים ומעלה פסולה לכהונה אך ישראל שנשא גיורת בתו כשרה לכהונה, וכן גר שנשא בת ישראל בתו כשרה לכהונה, ואפילו גר שנשא גיורת, בתו כשרה לכהונה. אלא שמיום שחרב בית המקדש נהגו כהנים סלסול בעצמם, ולכתחילה אם בא הכהן להימלך מורים לו שלא לישא בת גר שנשא גיורת¹¹, ואפילו בת בתה, עד כמה דורות, לא תינשא לכתחילה, אבל אם נשא אין מוציאים מידו. ואם יש בה צד אחד מישראל, כגון גר שנשא ישראלית או ישראל שנשא גיורת, מותרת לכהן לכתחילה.

ואם היתה הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה, פסולה ואם נישאת תצא¹². ואם יש בה צד

ג. בעמוני שנשא בת ישראל... בת גר עמוני ונת מצרי שני ... כשרה

למרות שיתבאר להלן דף עה. בעזה"ת אם נתגיירו אחת מהאומות האסורות בקהל¹³ וילדו לישראל או הולידו מישראלית הולד הולך אחר הפסול, ולכן גר מואבי או עמוני, מצרי או אדומי שנשא ישראלית וילדה בן,

⁷ כדאמר רב יהודה לרב נחמן פרק עשרה יוחסין (ע"י) האיכא רב מתנא דקאי כוותי. ברכי יוסף ס"ק לח

⁸ כך ביאר הט"ז שם וחלק על הלבוש

⁹ עיין ברכ"י שם מ ואפשר שזהו פי' דברי הט"ז וצ"ע.

¹⁰ ש"ך שם סח ומשמע שביאר דלא כט"ז וצ"ע

¹¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז ז כא

¹² ח"מ שם כט וב"ש מב

¹³ עמוני מואבי מצרי ואדומי

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

הבן אסור לבא בקהל שהוא פסול קהל מצד אביו. מכל מקום¹⁴ גר עמוני¹⁵ שנשא ישראלית וילדה בת, הבת כשירה ממה נפשך שאחר איזה מהם שנלך היא כשירה, אם נלך אחר האם הרי היא כשירה, ואם אחר האב הרי היא עמונית, וכבר התבאר לעיל דף עז: שהתורה אמרה עמוני ולא עמונית

ובת זו לגר עמוני ואשה ישראלית, כשרה אפילו לכהונה, אף על פי שביאת האם היתה ביאת איסור ונאסרה האם לכהונה על ידי ביאה זו בתרומה וק"ו לכהונה כמו שהתבאר, בתה כשרה לכהונה שהתורה התירתה¹⁶ לכהונה דכתיב גבי כהן גדול (ויקרא כא פסוק יד) **כִּי אִם-בְּתוּלָה מֵעַמּוּי יִקַּח אִשָּׁה,** ודקדקו חז"ל מעמיו, בא לרבות אפילו בתולה הבאה משני עממין ומעם שיש בו שני עממין דהיינו גר עמוני¹⁷.

וכן הוא הדין גר מצרי שני או אדומי שני שנשא ישראלית אף על פי שביאתו היתה באיסור, בתו כשרה לכהונה, שהרי היא שלישית, ולומדים להתירה מעמונית כזכר.

וכן מצרית שנייה שנשאת לישראל וילדה הולד כשר ממה נפשך, שהרי גם אם נלך אחרי אמו המצרית הוי שלישית. אבל מצרי שני שנשא מצרית ראשונה הולד שני ופסול.

¹⁴ שו"ע ונו"כ שם וד' ו

¹⁵ ועיין בקובץ הערות מהגאון ר' אלהנן וסרמן זצ"ל – הי"ד (סי' מ"ד אות ד') שהסתפק מה יהא דין בנה של עמונית מעכו"ם, מי נימא דכיון דאפקרי רחמנא לזרעיה דאב ומתיחס אחרי האם א"כ הוא עמוני, או דנאמר דכיון דהיא כשרה אינה נותנת פסול עמוני לבן. אולם זה ברור שהבת פסולה לכהונה שהרי האם נעשית זונה. ולא גרע מכל הנבעלת לגוי שהבת פסולה לכהונה.

¹⁶ פירוש דאי כתב עמיו לבד ועמיו הוא לשון רבים, הוה דרשינן שבא לרבות להתיר לכהן בתולה הבאה מגר עמוני שנשא גיורת עמונית וכן מואבי ומואבית, דאע"פ שהיא בת גרים כיון שלא נולדה מביאת איסור מותרת לכהונה ובלבד שגולדה בקדושה, והיינו עמיו לשון רבים, מפני שאלו האומות אף על פי שכל אחת היא עם אחד מכל מקום נראים כשני עממין, שהרי הזכרים אסורים לבא לקהל והנקבות מותרות, דעמוני ולא עמונית ומואבי ולא מואבית. לבוש שם

¹⁷ ולפי"צ"ע על הרא"ש איך למד נכרי ועבד הבא על בת ישראל שהולד פגום לכהונה בק"ו מאלמנה לכ"ג הא יש למפרך גר עמוני יוכיח שפגום בביאתו ויש עביר' בביאתו ומ"מ בתה כשרה לכהונה והיינו מעמא של הרמב"ם דס"ל נכרי ועבד הבא על ב"י הולד כשר לכהונה משום דס"ל הק"ו פריכא הוא, ותו בערל שם הקשו כן על הסוגיא, וב"ה כתב אהא גר עמון ומואב שגש' ב"י הבת כשרה לכהונה ול"ד לנכרי ועבד הבא על ב"י שהולד פגום לכהונה משום נכרי ועבד אין קידושין תופסים בהם ול"ד דהא נכרי ועבד אתי' מק"ו אלמנה לכ"ג מחמת שאין איסורה שוה בכל ולא אמר הטעם דקידושין תופסים בה, ונראה דאשתמיט' מיניה דברי תוס' הנ"ל.